माझी वसुंधरा अभियान 2.0

महाराष्ट्र शासनाच्या पर्यावरण व वातावरणीय बदल विभागाने माझी वसुंधरा (माय अर्थ) हा पर्यावरण संवर्धन व संरक्षणाचा अभिनव उपक्रम हाती घेतला आहे. या उपक्रमातून नागरिकांना वातावरणीय बदल आणि पर्यावरणाच्या समस्यांबद्दल जागरुक केले जाईल जेणेकरुन त्यांना पर्यावरणाच्या सुधारणेप्रति जागरुकतेने प्रयत्न करता येतील. हा महाराष्ट्रातील स्थानिक संस्थांना पर्यावरणाच्या संवर्धनासाठी निसर्गाच्या पंचतत्वांवर (पंचमहाभूतांवर) आधारित कृतीशिल उपक्रम आहे. हे अभियान 2 ऑक्टोबर, 2020 रोजी माननीय मंत्री - पर्यटन, राजशिष्टाचार, पर्यावरण आणि वातावरणीय बदल यांच्या हस्ते सुरु करण्यात आले.

या अभियानांतर्गत पृथ्वी, वायू , जल, अग्नी, आकाश या पंचतत्वाशी संबंधित घटकांवर काम करण्यात आले आहे. यात पृथ्वी घटकासाठी वृक्षारोपण झाडांची संख्या, भारतीय प्रजातीच्या टक्केवारी पर्यावरण, वनसंवर्धन, घनकचरा या मुद्याशी संबंधित कामे करण्यात आली आहेत. तर वायू तत्त्वसाठी प्रदूषण कमी करणे, हवेच्या गुणवत्तेत सुधारणा करणे, जलतत्वांशी संबंधित कामामध्ये जलस्रोतांचे संवर्धन व संरक्षण, सागरी जैवविविधता, अग्नी तत्वानुसार, सौरऊर्जेचा वापर, ऊर्जा बचत, उर्जास्रोतास प्रोत्साहन देणे आकाश तत्वात पर्यावरण सुधारणा व संरक्षण करण्यासाठी जनजागृती, उपक्रम, निसर्ग संवर्धन, हरित कायदा यावर भर दिला आहे.

माझी वसुंधरा अभियाना अंतर्गत मिरा भाईंदर महानगरपालिकेद्वारे राबवले गेलेले विविध उपक्रम

पृथ्वी

- माझी वसुंधरा अंतर्गत विकसित करावयाचे उद्यान /मैदाने करिता कायदिश देण्यात आलेले आहेत.
- मियावाकी पद्धतीने झाडे लावणेकामी ग्रीन यात्रा ट्रस्ट या खाजगी संस्थेस परवानगी देण्यात आलेली आहे .
- पंचतत्वे दर्शविणाऱ्या जागा - Beverly park, Jesal park, Seven Eleven Park, Shaheed Major Kaustubh, Shree Salasar Hunuman Udhyan, Yashwantrao Chauhan udyan .
- (वृक्षरोपण) Tree plantation
- (वन महोत्सव कार्यक्रम) Van Mahotsav Event
- (निबंध स्पर्धा) Essay Writing Competition
- (चित्रकला स्पर्धा) Painting Contest
- (भाषण स्पर्धा) Speech Competition
- (पथनाट्य)Street Play
- (किल्ले बांधणी स्पर्धा) Fort Building

वायु

- (राष्ट्रीय प्रदूषण कार्यक्रम) National Pollution Day Event

जल

- (समुद्र किनारी स्वछता मोहीम)Beach Cleaning
- (निबंध स्पर्धा) Essay Writing Competition
- (चित्रकला स्पर्धा) Painting contest
- (भाषण स्पर्धा) Speech Competition
- Street Play

- (वसुंधरा चित्रकला सप्ताह)Vasundhara ChitraKala Saptah
- (वसुंधरा ऑनलाईन संमेलन) Vasundhara Online Sammelan
- (दुर्गा विसर्जन) Durga Visarjan
- (गणपती विसर्जन) Ganpati Visarjan
- (नवरात्री) Navratri

अग्नी

- National Energy Conservation Day Event

आकाश

- (समुद्र जागरूकता उपक्रम) Community Awareness Activities
- (सायकल मॅरेथॉन) Cycle marathon
- Door – to – Door
- (अन्न वितरण) Food Distribution
- (वसुंधरा प्रतिज्ञा कार्यक्रम) Vasundhara Pledge Event
- (निबंध स्पर्धा) Essay Writing Competition
- (चित्रकला स्पर्धा) Painting Contest
- (भाषण स्पर्धा) Speech Competition
- Street play
- (वसुंधरा चित्रकला सप्ताह)Vasundhara ChitraKala Saptah
- (वसुंधरा ऑनलाईन संमेलन) Vasundhara Online Sammelan
- (ख्रिस्तमस) Christmas

- 50 वर्षापेक्षा जास्त वयाच्या वृक्षांचे पुरातन वक्ष म्हणनू जतन केले जात आहे.
- दर 5 वर्षांनी झाडांची मोजणी करून आढावा घेतला जात आहे.
- कांदळवनाच्या संवर्धनास सुरुवात करण्यात येत आहे.
- ग्लोबल वॉर्मिंग 1.5 डिग्री सेल्सिअस पर्यंत मर्यादित ठेवण्यासाठी आणि 21 व्या शतकाच्या मध्यापर्यंत हवेतील कार्बनचे प्रमाण कमी करण्यासाठी मियावाकी पद्धतीने वृक्षरोपणकरणे.
- महाविद्यालयीन विद्यार्थी आणि वृक्षप्रेमी गटांद्वारे सहल किंवा दूरचा प्रा प्रवास करताना सीड बॉल (मातीच्या गोळ्यात झाडांच्या बिया) देऊन घाट, गड किल्ले, आधी भागात नवीन वृक्षारोपण करण्यास प्रोत्साहन देण्यात आले.
- निवासी संस्थांमध्ये ओला कचरा आणि सुका कचरा वेगळा करून सेंद्रिय खत निर्मिती करण्यासाठी गृहनिर्माण संस्थांनी टेरेस गार्डन संकलपना राबविण्याबाबत प्रोत्साहित करण्यासाठी अभियान चालविण्यात आले.
- हॉटेल्समधील टाकाऊ अन्न आणि टाकाऊ पदार्थ -कच्च्या भाज्या कचरा कुंडीत किंवा उकिरड्यावर न टाकता गांडूळ खत निर्मिती प्रकल्पासाठी देण्याबाबत महापालिकेद्वारे पुढाकार घेण्यात आला.
- जाहिरातीचे फलक लावण्यासाठी झाडावर खिळे मारण्यास मनाई करण्यात आली आहे.
- संदुर माझे कार्यालिय - सार्वजनिक कार्यालियाच्या आवारात फुलझाडांची, शोभेच्या झाडांची लागवड करणे. सरकारी कायलियात कर्मचारी आणि अभ्यागत यांचेकडून येणारे रद्दी पेपर, एटीम कागद, तिकीट किंवा इतर कोणताही कागद, कचरा विलगीकरण करून एकत्र जमा करणे त्यावर पुनर्वापिरण्यासाठी प्रक्रिया करण्यास देण्यात येत आहे.
- सौर ऊर्जा - सहकारी संस्था,सरकारी कार्यालिये, रेल्वे स्टेशन, शाळा महाविद्यालयात सौर ऊर्जेचा वापर वाढविण्यासाठी जागृती करण्यात येत आहे.

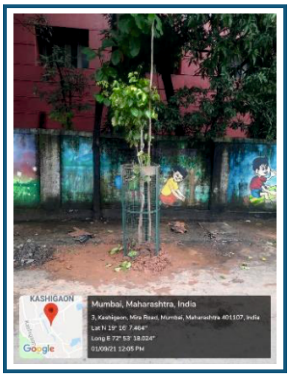

माझी वसुंधरा अभियान अंतर्गत केलेले वृक्षरोपण

माझी वसुंधरा अभियाना अंतर्गत केलेली वृक्षगणना

मिरा-भाईंदर महानगरपालिका शाळा क्र.6 खारी येथे माझी वसुंधरा अभियान व संविधान दिनानिमित्ताने निबंध स्पर्धा आयोजित करण्यात आली.

हरित शपथ

बालदिन-चित्रकला स्पर्धा

प्रस्तावित उपक्रम व संकल्पना

- 50 वर्षे जुन्या वृक्षांचे शोध घेऊन अशा वृक्षांचे संरक्षण करण्यासाठी परिसरातील शाळा, महाविद्यालय किंवा स्वयंसेवी संस्था यांना दत्तक घेण्यासाठी अभिनव संकल्पना राबवणे
- पूर्ण वाढ झालेली 2 झाडे 4 माणसांना लागणारा ऑक्सिजन तयार करतात याची प्रसिद्धी करून वृक्ष जतनाचे महत्त्व अधोरेखित करणे.
- ऑक्सिजन बँक / ऑक्सिजन पार्क- सरकारी पडीक जमिनीवर मियावाकी पद्धतीने वृक्षरोपण करून जतन करणे. वड, पिंपळ, चिंच, गुलमोहर, कडुलिंब, चाफा, अशा देशी झाडांची सरमिसळ पद्धतीने लागवड करून जंगल तयार करणे. कमी जागेत जास्तीत जास्त झाडे लावतात ज्यायोगे एकमेकांशी स्पर्धा करत झाडे वाढतात पिंपळ, पळस, गुलमोहर, चिंच, उंबर, कडुलिंब, अशा देशी झाडांची लागवड करून जंगल उभे करणे. सिनियर सिटीझन, स्वयंसेवी संस्था यांच्या मदतीने या नव्याने उभ्या राहणाऱ्या जंगलाचे संवर्धन करणे.

शपथ (E-Pledge)

- शहरातील विविध भागा मध्ये शपथ घेतली जात असून सद्यस्थितीत 2,40,000 शहरातील नागरिकांनी आपला प्रतिसाद या शपथ घेण्यामध्ये नोंदवलेला आहे.
- महानगरपालिकेतील सर्व विभाग प्रमुखांनी आपल्या विभागाअंतगर्त सर्वांची शपथ घेऊन महानगरपालिकेचा सक्रिय सहभाग नोंदीवला. प्रत्येकाने किमान 5 झाडे लावण्याची शपथ घेऊन अंमलबजावणी सुरु केलेली आहे
- स्वच्छता निरीक्षक आपआपल्या वॉर्डात शपथ घेत आहे.
  शासकीय कार्यक्रम, महत्वाचा बैठकांमध्ये शपथ घेऊनच सुरुवात करण्यात येते.
- संस्था ,सोसायटी , वैयक्तिक स्तरावर देखील नागरिकांचा सहभाग वाढत आहे.
- शासकिया कार्यालयात QR Code आधारित स्कॅन करून शपथ घेण्याची व्यवस्था महानगरपालिकेद्वारे करण्यात आलेली आहे
- महानगरपालिकेत कार्यरत इंटर्न्स यांच्याद्वारे ऑनलाईन शपथ कार्यक्रम आयोजित करण्यात येत आहे.